

GIDA VE KONTROL

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EKİM 2017

HAYVAN SAĞLIĞI VE KARANTİNA :
2017 YILI AŞILAMA SAYILARI (31.10.2017 tarihi itibariyle)

HASTALIK ADI	HAYVANIN NEV'İ	AŞILAMA MİKTARI
Şap	Büyükbaş	4.307.239
	Küçükbaş	0
Sığır Brusellozu	B.baş	346.340
Şarbon	B.baş	25.258
	K.baş	12.645
Kuduz	Kedi-Köpek	16.840
Koyun Keçi Çiçeği	K.Baş	385.954
Koyun Keçi Brusellozu	K.Baş	428.766
Koyun Keçi Vebası	K.Baş	1.301.669
Mavi dil	K.Baş	8.140
Lumpy Skin Disease	B.Baş	458.958

**HAYVAN HASTALIKLARI İLE MÜCADELE KAPSAMINDA
VERİLEN DESTEKLEMELER (31.10.2017 tarihi itibariyle)**

DESTEKLEME GRUBU	TUTAR (TL)
AŞILAMA-KÜPE UYGULAMA (UYGULAYICI)	756.930
ATIK DESTEĞİ	47.400
HASTALIKTAN ARI İŞLETME-ONAYLI SÜT ÇİFTLİĞİ	11.191.060
HAYVAN HASTALIĞI TAZMİNATLARI	16.661.364,49
TOPLAM	28.656.754,49

VETERİNER LABORATUVAR HİZMETLERİ ve RUHSATLANDIRMA

Deney Hayvanı Kuruluşları; 13.12.2011 tarihli ve 28141 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Deneysel ve Diğer Bilimsel Amaçlar İçin Kullanılan Hayvanlarının Refah ve Korunmasına Dair Yönetmelik” çerçevesinde çalışma izni verilmektedir.

Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarı; 11.12.2011 tarih ve 28139 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Veteriner Teşhis ve Analiz Laboratuvarları Yönetmeliği çerçevesinde izin verilmektedir.

Hayvan Hastaneleri 21.12.2011 tarih ve 281439 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Hayvan Hastaneleri Yönetmeliği çerçevesinde ruhsatlandırılmaktadır.

Veteriner Hekim Muayene ve Poliklinikleri; 15.10.2011 tarih ve 28085 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Veteriner Hekim Muayene ve Poliklinikleri Veteriner Hekim Muayene ve Poliklinik Yönetmeliği çerçevesinde ruhsatlandırılmaktadır.

Ev ve süs hayvanı satış yerleri; 08.10.2011 tarih ve 28078 sayılı Resmi Gazete’de Ev ve Süs Hayvanlarının Üretim, Satış, Barınma Ve Eğitim Yerleri Hakkında Yönetmelik çerçevesinde ruhsatlandırılmaktadır.

ÇALIŞMA İZİNİ VERİLEN VE RUHSATLANDIRILAN KURULUŞLAR	
KURULUŞLAR	SAYISI
HAYVAN HASTANELERİ	54
VETERİNER TEŞHİS VE ANALİZ LABORATUVAR	38
DENEY HAYVANI KURULUŞLARI	137
VETERİNER KLİNİK	5501
VETERİNER POLİKLİNİK	65
EV ve SÜS HAYVANI SATIŞ YERLERİ	2069

2017 Ekim ayı itibari ile

Koyun ve Keçilerin Elektronik Olarak Kimliklendirilmesi ve Kaydı Projesi

Proje kapsamında 31.211.086 elektronik kulak küpesi ve 6.263 adet el terminali tedariki yapılmış olup, ücretsiz olarak ülke genelinde koyun ve keçilerin elektronik olarak kimliklendirilmesi ve kaydı yapılmaktadır. Söz konusu projenin bütün ihale prosedürleri tamamlanmış olup, 31.211.086 çift elektronik küpenin ve proje bileşenlerinden olan 6.263 el terminallerinin 81 İl Müdürlüğüne teslimatı tamamlanmış olup 2016 yılı Nisan ayında uygulamaya başlanmıştır. Ekim 2017 itibariyle 14.382.322 adet yeni doğan kuzu ve oğlak elektronik olarak kimliklendirilerek kayıt altına alınmıştır.

HAYVAN SEVKLERİ

Yurt içi canlı hayvan sevkleri;

“Yurt İçinde Canlı Hayvan ve Hayvansal Ürünlerin Nakilleri Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde yapılmaktadır. Söz konusu Yönetmelik ticarete konu olmayan hayvanların nakilleri dışında bir ilden başka bir ile yapılacak olan hayvan sevklerinin veteriner sağlık raporu ile gerçekleştirileceğini hüküm altına almıştır. Düzenlenen veteriner sağlık raporu hayvan sahibinin isteği üzerine gideceği yer belirtilerek tanzim edilmektedir. Hayvan sahibi sevk edeceği hayvanları söz konusu mevzuat gereği veteriner sağlık raporunda belirtilen işletme dışında başka bir yere nakledemez.

YILLARA GÖRE HAYVAN HAREKETLERİ

HAYVAN HAREKETLERİ							
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Büyükbaş	1.680.662	1.724.350	2.504.123	2.304.612	2.131.373	1.776.847	1.455.865
Küçükbaş	6.011.091	5.997.033	6.934.432	6.926.641	6.534.302	6.395.434	6.735.571

HAYVAN SATIŞ YERLERİ

Ülkemizde hayvan satış yerleri, 24.12.2011 tarihli ve 28152 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Hayvan Satış Yerlerinin Ruhsatlandırılma ve Denetleme Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde ruhsatlandırılmaktadır. Bu kapsamda ülkemizde toplam 118 Ruhsatlı Hayvan Pazarı ve 19 Hayvan Borsası olmak üzere toplam 137 ruhsatlı hayvan satış yeri bulunmaktadır.

Ruhsatlı Hayvan Pazarı ve Borsası			
	Sayısı	Bulunan İl Sayısı	Bulunmayan İl Sayısı
Hayvan Pazarı	118	59	22
Hayvan Borsası	19	15	66
Hayvan Pazarı ve Borsası	137	60	21

BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVAN SAYISI

	Büyükbaş Hayvan Sayıları (TUİK)	Küçükbaş Hayvan Sayıları (TUİK)
Yıl	Adet	Adet
2001	10.686.000	33.994.000
2002	9.924.575	31.953.800
2003	9.901.458	32.203.214
2004	10.173.246	31.811.092
2005	10.631.405	31.821.789
2006	10.971.880	32.260.206
2007	11.121.458	31.748.651
2008	10.946.239	29.568.152
2009	10.811.165	26.877.793
2010	11.454.526	29.382.924
2011	12.483.969	32.309.518
2012	14.022.347	35.782.519
2013	14.532.848	38.509.795
2014	14.244.673	41.462.349
2015	14.127.837	41.924.100
2016	14.222.228	41.329.232
2017 (1. Dönem)	14.816.735	44.572.635

BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ İŞLETME SAYISI

- Türkvet'te Kayıtlı Büyükbaş Hayvancılık İşletme Sayısı: 1.452.109
- Türkvet'te Kayıtlı Küçükbaş Hayvancılık İşletme Sayısı: 452.887
- Kayıtlı Kulak Küpesi Üretici Firma Sayısı: 9 Adet

BÜYÜKBAŞ VE KÜÇÜKBAŞ HAYVANLARIN KAYIT ALTINA ALINMASI

Ülkemizde sığır cinsi hayvanlar; 02.12.2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren “Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği” hükümlerine göre tanımlanmakta ve kayıt altına alınmaktadır. Sığır cinsi hayvanların kimliklendirilmesi ve kayıt altına alınması uygulamasına 2001 yılında başlanmış, 2006 yılından itibaren Türkvet Veteriner Bilgi Sistemi kullanıma açılmıştır. 2009 yılında, Türkvet Veteriner Bilgi Sistemi Avrupa Birliğine uyumlu olarak yenilenmiştir.

Ülkemizde koyun ve keçi türü hayvanlar; 02.12.2011 tarihli ve 28130 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren AB mevzuatına uyumlu “Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliği” hükümlerine göre tanımlanmakta ve kayıt altına alınmaktadır. Küçükbaş hayvanların kimliklendirilmesi ve Koyun Keçi Kayıt Sistemi (KKKS)'nde kayıt altına alınması çalışmaları 2010 yılında başlamıştır.

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Türkvat ve Koyun Keçi Kayıt Sistemi (KKKS), Tarım Bilgi Sistemi Projesi kapsamında yer alan Hayvancılık Bilgi Sistemi (HBS)'nde birleştirilerek; tüm hayvan türlerinin tek bir sistemde kaydedileceği TÜRKVET 30 Haziran 2016 tarihinde devreye alınmıştır.

Herhangi bir nedenle kayıt altına alınamamış her yaştaki sığır cinsi ile koyun ve keçi türü hayvanların 31.12.2017 tarihine kadar küpelenerak TÜRKVET'te kayıt altına alınması ve işletmelerde kayıtlı hayvan mevcudunun güncellenmesi amacıyla Sığır Cinsi Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile Koyun ve Keçi Türü Hayvanların Tanımlanması, Tescili ve İzlenmesi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik 4 Nisan 2017 tarihli ve 30028 sayılı Resmi Gazetede yayımlandı.

Türkvat'e 2003-2017 yılları arasında kaydedilen büyükbaş ve küçükbaş hayvan sayıları

Yıl	Kayıt Altına Alınan Büyükbaş Hayvan Sayısı	Kayıt Altına Alınan Küçükbaş Hayvan Sayısı
2003	2.441.007	-
2004	2.961.029	-
2005	3.094.576	-
2006	4.018.349	-
2007	5.019.683	-
2008	4.339.097	-
2009	4.240.657	-
2010	6.099.577	10.467.096
2011	4.925.746	11.396.866
2012	7.003.889	19.193.685
2013	4.903.060	17.123.737
2014	6.739.587	19.971.173
2015	4.501.566	13.927.148
2016	4.595.416	14.522.783
2017	6.347.951	16.239.589

31.10.2017 tarihi itibariyle

HAYVAN VE HAYVANSAL ÜRÜNLER

1.İTHALAT

2016 Yılında Hayvan ve Hayvansal Ürün-Hayvansal Yan Ürünler İçin Ülkeye Girişte Gerçekleştirilen Veteriner Kontrolleri;

	Veteriner Kontrolleri (İthalat, Geçici İthalat, Transit Geçiş Toplam İşlem Sayısı)	Analiz Sayısı	İthalat İçin Düzenlenen Uygunluk Yazısı Sayısı	İthalat İçin Düzenlenen Uygunsuzluk Yazısı Sayısı
Hayvan, Hayvansal Ürün ve Hayvansal Yan Ürün	48.760	40.376	22.910	128

1.1.Canlı Hayvan İthalatı

-Sağlık Sertifikası Üzerinde Anlaşılan Ülkeler ve Yayınlanan Sağlık Sertifikaları:

AB ülkeleri: Damızlık, besilik ve kesimlik amaçlı sığır cinsi hayvan veteriner sağlık sertifikaları

Hollanda: Damızlık keçi cinsi hayvanların veteriner sağlık sertifikası

Uruguay: Damızlık ve besilik amaçlı sığır cinsi hayvan veteriner sağlık sertifikaları

Tüm Ülkeler: 1 Ocak 2015'den itibaren geçerli olan Su Hayvanları (2 sertifika), Damızlık Günlük Cıvıv veteriner sağlık sertifikaları

Avrupa Birliği Ülkeleri: Tek tırnaklı hayvan semeninin ithalatı için veteriner sağlık sertifikaları 8-9 Mart 2017 tarihlerinde Hırvatistan'a sığır cinsi hayvan ithalatına yönelik olarak teknik ziyaret gerçekleştirilmiş olup, değerlendirme süreci devam etmektedir.

9 Ağustos 2017 Uruguay damızlık dişi sığır sertifikasında yenilemeye gidilmiştir.

1.2.Hayvansal Ürün ve Hayvansal Yan Ürün İthalatı

2017 yılında Onaylanan Ülkeler ve Ürünler:

Ülke	İşletme Faaliyeti	Onaylanan İşletme Sayısı
Polonya	Kanatlı Kesimhanesi (Hammadde Tedariki İçin Onaylı) ve Sığır Kesimhanesi	17
Romanya	Kanatlı Kesimhanesi (Hammadde Tedariki İçin Onaylı) ve Sığır Kesimhanesi	13
Fransa	Sığır Kesimhanesi	5
Bosna ve Hersek	Sığır Kesimhanesi	3
Letonya	Sığır Kesimhanesi	3
Azerbaycan	Deri/Post	6
Filistin	Deri/Post	1
Gürcistan	Deri/Post	4
Katar	Deri/Post	1
Türkmenistan	Deri/Post	2
Toplam		55

Sağlık Sertifikası Üzerinde Anlaşılan Ülkeler ve Yayınlanan Sağlık Sertifikaları:

- 1- Bosna Hersek: Sığır eti
- 2- Tüm Ülkeler: Türkiye Cumhuriyeti'ne İnsan Tüketimi Amaçlı Olmayan, Yem Materyali Olarak veya Yem Zinciri Dışındaki Amaçlar İçin Kullanılacak, Balık Yağı İthalatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası
- 3- Tüm Ülkeler: Türkiye Cumhuriyeti'ne İnsan Tüketimi Amaçlı Olmayan İşlenmiş Hayvan Proteinini İçeren Pet Hayvanı Yemi Dışındaki Karışım ve Ürünler de dahil, İşlenmiş Hayvan Proteinini İthalatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası
- 4- Türkiye Cumhuriyeti'ne İnsan Tüketimi Amaçlı Yüksek Derecede Rafine Edilmiş Kondroidin Sülfat, Hyaluronik Asid, Diğer Hidrolize Edilmiş Kıkırdak Ürünleri, Kitosan, Glukozamin, Peynir Mayası, Balık Tutkalı Ve Amino Asitlerin İhracatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası
- 5- AB üyesi ülkelerden besilik ve damızlık sığır cinsi hayvanların ithalatı için kullanılacak ve 1 Haziran 2017 tarihinden itibaren talep edilecek sağlık sertifikaları

1.3.Veteriner Sınır Kontrol Noktası Müdürlükleri

- 2018 hedeflerinde yer alan 23 adet Veteriner Sınır Kontrol Noktası (VSKN) Müdürlüğü sayısına ulaşılmıştır. 2014 yılı içerisinde 14 adet VSKN müdürlüğünün kurulumu tamamlanmıştır.
- Atatürk Havalimanı, Esenboğa Havalimanı, Adnan Menderes Havalimanı, Antalya Havalimanı için yer tahsisleri yapılmıştır.
- Kapıkule Sınır Kapısına kara taşıtları için dezenfeksiyon sistemi kurulmuştur.

2.İHRACAT

2016 Yılında Hayvan ve Hayvansal Ürün-Hayvansal Yan Ürünler İçin Gerçekleştirilen İhracat Kontrolleri;

	Alınan Numune Sayısı	Yapılan Analiz Sayısı	Düzenlenen Sağlık Sertifikası Sayısı	Oluşturulan Sertifika Modeli
Canlı Hayvan	182	698	5.351	1
Hayvansal Ürünler	2.736	5.201	54.328	58
Hayvansal Yan Ürünler	429	857	2.664	3

2.1.Hayvansal Ürün ve Hayvansal Yan Ürün İhracatı

-Sağlık Sertifikası Üzerinde Anlaşılan Ülkeler ve Yayınlanan Sağlık Sertifikaları:

Rusya: Süt ve süt ürünleri, kırmızı et ve et ürünleri, kanatlı et ve et ürünleri ile diğer hayvansal ürünler (Bombus arısı, arıcılık ürünleri, balık unu, deri-post ve bağırsak, kedi köpek maması ve işlenmiş et ürünleri)

Lübnan: Kanatlı eti ve ürünleri

Fas: Süt ve Süt Ürünleri, Kedi-Köpek Maması

Azerbaycan: Kanatlı Eti ve Ürünleri, Süt ve Süt Ürünleri

BAE: Kanatlı eti ve ürünleri

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

S.Arabistan: Kanatlı eti ve ürünleri

Sudan: Damızlık Erkek Sığır

Lübnan: Kesimlik Koyun ve Keçi

Meksika: Trofe

Avrupa Birliği (AB): İşlenmiş Tüyer ve Döküntüleri Ek Beyanı

Güney Afrika: Trofe

Fas: Bal ve Arı Kovanları

Fransa: Kemik, boynuz, toynak, pençe, geyik boynuzu, diş, post veya deriden meydana gelen kuş ve toynaklı hayvanlarının işlenmiş av trofeleri ve diğer preparatlarının AB ülkelerine sevki için Sağlık Sertifikası

(İspanyolca) Asorti Bağırsak Sağlık Sertifikası

(Lehçe) Asorti Bağırsak Sağlık Sertifikası

(Bulgarca) Asorti Bağırsak Sağlık Sertifikası

(Romence) Asorti Bağırsak Sağlık Sertifikası

Kümes Hayvanları Dışındaki Evcil Hayvanların Üçüncü Ülkelerden Sahibi ya da Yetkilendirilmiş Bir Kişinin Eşliğinde İtalya'ya Doğru Ticari Olmayan Dolaşımı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası (VSS)

Türkiye Cumhuriyeti'nde Irak Cumhuriyeti'ne Kanatlı Ürünleri İçin VSS

Irak-Kanatlı ve Kanatlı Ürünler İçin Ek Beyan

Sudan'a Yem Katkı Maddeleri İçin Ek Beyan

İran İçin Jelatin Ek Beyan

İnsan Tüketimi Amaçlı Olmayan, Yem Zinciri Dışındaki Amaçlar İçin Kullanılacak Don Yağları İçin Avrupa Birliğine Yüklenmesi Veya Transiti İçin Sağlık Sertifikası

Kümes Hayvanları Dışındaki Evcil Hayvanların Sahibi ya da Yetkilendirilmiş Bir Kişinin Eşliğinde Ticari Olmayan Dolaşımı İçin Sağlık Sertifikası

Slovençe- İngilizce İnsan Tüketimi Amaçlı Kolajen İthalatı İçin Sağlık Sertifikası
Hindistan Ham, Tuzlanmış, Pikle Edilmiş, Kireçlenmiş ve Kurutulmuş Deri ve Postlar İçin Sağlık Sertifikası

Yapay Kolajen Kılıfların Ukrayna'ya İhracatı İçin Veterinerlik Sertifikası

AB 'ne sevk amaçlı ya da Avrupa Birliği üzerinden transit geçecek olan işlenmiş gübre, işlenmiş gübreden elde edilen ürünler ve yarasa gübresi için Veteriner Sağlık Sertifikası

Sevk amaçlı ya da transit geçecek olan arıcılıkta kullanılan arıcılık yan ürünleri için Veteriner Sağlık Sertifikası

AB' ne İnsan Tüketimi İçin Amaçlanmayan Süt, Süt Bazlı Ürün ve Süt Türevi Ürünlerin Sevkiyatı ve Birlikten Geçişine İlişkin Sağlık Sertifikası

2015 yılında ilk kez İspanya'ya ülkemizden kolajen ihracatı başlamıştır.

2015 yılında ilk kez Sırbistan'a jelatin ihracatı başlamıştır.

2015 Yılında Ukrayna resmi ülke listesinde kolajen üretimi yapan bir firmamız Ukrayna resmi web sitesinde ithalata izinli firma listesinde yayınlamıştır.

2016 Ocak ayında İngilizce, Almanca ve İspanyolca Kemik, boynuz, toynak, pençe, geyik boynuzu, diş, post veya deriden meydana gelen kuş ve toynaklı hayvanlarının işlenmiş av trofeleri ve diğer preparatlarının AB ülkelerine sevki için Sağlık Sertifikası 3 adet sertifika eklendi.

2016 Mart ayında Almanca, Bulgarca ve İspanyolca Avrupa Birliği Ülkelerine İnsan Tüketimi Amaçlı Kompozit Ürünlerin İhraç Edilmesine Yönelik Sağlık Sertifikaları eklendi.

Avrupa Birliğine Hayvan Bağırsağı için Sağlık Sertifikası 10 farklı dilde 10 adet hazırlanarak TURKVET veri tabanında yayınlanmıştır.

Avrupa Birliğine İnsan Tüketimi Amaçlı Jelatin İhracatı için İspanyolca ve Macarca dillerinde 2 adet sağlık sertifikası hazırlanarak TURKVET veri tabanında yayınlanmıştır

Irak, Hongkong, Gürcistan, Azerbaycan, S.Arabistan, BAE, Rusya için ülkemizde görülen Avian İnfluenza hastalığı nedeniyle kanatlı eti ve ürünleri sertifikaları değiştirildi.

2016 Mayıs ayında İnsan Tüketimine Yönelik Çiğ Süt, Süt Ürünleri, Kolostrum veya Kolostrumdan Elde Edilmiş Ürünlerin Avrupa Birliğinde Depolanması Veya Transit Geçişi İçin Hayvan Sağlık Sertifikası hazırlanarak TURKVET veri tabanında yayınlanmıştır.

2016 Temmuz ayında İnsan Tüketimi Amaçlı Jelatinin Fas Krallığına Türkiye'den İthalatı için Sağlık Sertifikası yayınlanmıştır.

2016 Ekim ayında aşağıda belirtilen sertifikalar hazırlanmış olup söz konusu hayvan ve hayvansal ürünlerin ihracatında kullanılmak üzere il müdürlüklerine gönderilmiştir.

- Makedonya'ya Gönderilmesi Amaçlanan Hayvan Bağırsakları İçin Sağlık Sertifikası
- Makedonya'ya Jelatin İhracatı İçin Sağlık Sertifikası
- Tayland'a Jelatin İhracatı İçin Sağlık Sertifikası
- Köpek ve Kedilerin Birleşik Arap Emirlikleri'ne İhracatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası
- Fas Krallığı'na Türkiye'den arı besleme ürünlerin ithalatına ilişkin Veteriner Sağlık Sertifikası
- Fas Krallığı'na Türkiye'den kanatlı eti ve ürünlerinin ithalatına ilişkin Veteriner Sağlık Sertifikası
- Türkiye'den Fas'a Hayvan Bağırsaklarının İhracatı İçin Veteriner Sağlık Sertifikası
- Fas Krallığı'na Türkiye'den ısı işlem görmüş kanatlı eti ve ürünlerinin ithalatına ilişkin Veteriner Sağlık Sertifikası
- Aralık ayında AB'ye İnsan tüketimi amaçlı bal, arı sütü ve diğer arıcılık ürünlerinin ithalatı için sağlık sertifikası (İngilizce,Almanca) düzenlenmiştir.
- 2017 Yılında Karadağ ve Ukranya'ya insan tüketimine yönelik balıkçılık ürünleri sağlık sertifikası modelleri yayınlandı.
- İnsan tüketimi amaçlı kompozit ürünlerin Sırbistan Cumhuriyetine ihraç edilmesine yönelik Veteriner Sağlık Sertifikası yayınlandı.

- Türkiye’den Moldova’ya süt ürünleri ihracatına yönelik sağlık sertifikası üzerinde mutabakata varılmış olup, İl Müdürlükleri 1 Eylül 2017 tarihinden sonra veteriner sağlık sertifikası düzenlenmesi hususunda talimatlandırılmıştır.

Ülkemizden Fas’a kanatlı eti ve ürünleri, hayvan bağırsağı ve arı besleme ürünleri ihracatının başlatılması amacıyla ilgili ülke yetkili otoritesiyle sağlık sertifika modelleri üzerinde anlaşma sağlanmış olup il müdürlüklerine gönderilmiştir.

- Türkiye’den Filipinler’e kanatlı eti ve ürünleri ihracatı amacıyla veteriner sağlık sertifikası üzerinde mutabakata varılmış olup, ihracat izni verilen 7 işletmeden söz konusu ülkeye yönelik üretilen ürünlere sağlık sertifikası düzenlenmesi amacıyla ilgili İl Müdürlükleri talimatlandırılmıştır.
- Türkiye’den Gürcistan’a damızlık sığır ve sığır semeni ihracatı amacıyla sağlık sertifikası üzerinde mutabakata varılmış olup, ihracat talebi bulunulması durumunda sağlık sertifikası düzenlenmesi hususunda 81 İl Mdrlğu talimatlandırılmıştır.

Rusya Federasyonu’na hayvansal ürün ihracatına ilişkin çalışmalarla ilgili olarak;

Rusya Federasyonu, Federal Veterinerlik ve Bitki Sağlığı Takibi Gözetim Servisince 20.07.2015–31.07.2015 tarihlerinde Rosselkhoznadzor uzmanları tarafından yapılan Türkiye Cumhuriyeti iř gezisinin n raporu sonucunda Kuluçka yumurtası ve günlük civciv üretimini gerçekleştiren 6 işletme Rusya’ya ürün ihracat onayı almıştır.

Rusya Federasyonu resmi web sitesinde yayımlı işletme sayıları

rn Grubu	İşletme sayısı
Balıkçılık ve su rnleri	43
Kanatlı eti ve rnleri	16
Süt ve süt rnleri	8
Günlük civciv ve kuluçkalık yumurta	20

BİTKİ SAĞLIĞI VE KARANTİNA:

1-Süne Mücadelesi

Buğdayın en önemli zararlısı olan süne ile zamanında ve etkin bir şekilde mücadele yapılmadığında % 70'lere varan zararlara neden olabilmektedir. Süne ile etkili mücadele amacıyla Bakanlığımız teknik elemanlarınca yaşam döngüsü ve popülasyon yoğunluğu izlenmekte buna göre sürveyler yapılmakta ve ekonomik zarar eşiğine göre kimyasal mücadele yapılması ve yapılmaması gereken yerler ile ilaçlama zamanı belirlenerek üreticilere duyurulması ve üreticiler tarafından ilaçlama yapılması sağlanmaktadır.

SÜNE MÜCADELESİ	2017 Program	2017 Uygulama
İl Sayısı	59	59
Sürvey Yapılan Alan (dekar)	46.061.777	38.716.619
Kimyasal Mücadele Alanı (dekar)	-	7.138.783
Emgi Oranı (%)	-	0.81

2-Devlet Yardım Mücadelesi

Ülkemizde çekirgeye karşı mücadele tarım alanlarının dışında kalan; çayır- mera, hazine arazisi, köy ortak arazisi, gibi şahıs mülkü olmayan yerlerde Devlet Yardım Mücadelesi şeklinde yürütülmektedir.

Çekirgenin üreme alanları hareket ve yayılma sahaları belirlenerek mücadelesi yapılmaktadır. Taşra teşkilatımızca, çekirge çıkış noktaları, inficar alanları takip edilerek çekirge ergin hale gelmeden ve geniş alanlara yayılmadan, nimf döneminde mücadele yapılmaktadır.

Mücadele ile ilgili özet bilgiler aşağıdadır.

ÇEKİRGE MÜCADELESİ	2017 Program	2017 Uygulama
İl Sayısı	58	55
Mücadele Alanı (dekar)	271.052	73.780
Kullanılan Pestisit Miktarı (litre)	-	2.954

3-Bitkisel Üretimde Kullanılan Bitki Koruma Ürünlerinin Kayıtlarının Tutulması ve İzlenmesi

Bakanlığımızca bitkisel üretimde kullanılan kimyasalların kontrollü kullanımı, kayıt altına alınması ve izlenmesi çalışmaları 03 Aralık 2014 tarih ve 29194 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak, 01.02.2015 tarihinde yürürlüğe giren “Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmelik” kapsamında yürütülmektedir.

Bakanlığımızca risk esasına göre Reçete ve Üretici Kayıt Defterine tabi olacak bitki ve bitkisel ürünler ve pestisitler her yıl yeniden belirlenerek ve ocak ayında kamuoyuna duyurulmaktadır.

Bu çalışmalar kapsamında 2017 yılında ilk altı aylık dönemde 21.841 adet üretici kayıt defteri dağıtılmış olup, 20.669 üretici kontrol edilmiştir. Dönem içinde denetlenen “Bitki Koruma Ürünü Uygulayıcısı” sayısı 12.596 dır.

Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü

4- Bitki Sağlığı Eğitim Yayım ve Yayın alışmaları

Bakanlığımızca 2017 yılında Ekim ayı sonuna kadar 1.608 teknik personele yönelik hizmet içi eğitim gerçekleştirilmiş, 24.767'si ifti tarla okulu olmak üzere 200.000 çiftçiye yönelik eğitim yayım çalışması yürütülmüştür.

Yayın alışmaları kapsamında 2016 yılında 350.000 adet kitapçık, 700.000 adet liflet ve 1.000 adet film hazırlanarak ücretsiz olarak çiftçilerimize ulaştırılmış olup, 2017 yılı çalışmaları devam etmektedir.

BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİ VE MAKİNELERİ İLE İLİşKİLİ ÖZET VERİLER

Tarımsal Ekonomik Göstergeler	2016 Yılı Sonu İtibarıyla Sayısal Değer (Adet)
Bitki Koruma rnleri ile İştigel Olan Firma Sayısı	464(175 Faal)
Bitki Koruma rnleri retim Tesisi Sayısı	66
Ruhsatlı Bitki Koruma rn Sayısı	5.891(945 Askıda)
Ruhsatlı Aktif Madde Sayısı	372
Kullanımdan Kaldırılan Aktif Madde Sayısı	180
Bitki Koruma rnleri Deneme Yetkisine Sahip Kişi Sayısı	119
Bitki Koruma rnleri Bayi Sayısı	6.912
Zirai Mücadele Alet ve Makineleri İmalathane Sayısı	332
Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Firma Sayısı	157
Ruhsatlı Zirai Mücadele Alet ve Makine Sayısı	839
Zirai Mücadele Alet ve Makine Bayi Sayısı	4.774

2016 YILI ve 2017 YILI GIDA İŞLETMELERİ DENETİM DEĞERLENDİRME RAPORU

Bakanlığımız tarafından 2016 yılı ve 2017 yılı gıda işletmelerinde yapılan denetimlere ilişkin veriler aşağıdaki tabloda bildirilmiştir.

GIDA, TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI GENEL GIDA DENETİM SONUÇLARI

YIL	GIDA ÜRETİM YERİ			GIDA SATIŞ YERİ			TOPLU TÜKETİM YERİ			TOPLAM*		
	Denetim Sayısı	İPC	Savcılığa Suç Duyurusu	Denetim Sayısı	İPC	Savcılığa Suç Duyurusu	Denetim Sayısı	İPC	Savcılığa Suç Duyurusu	Denetim Sayısı	İPC	Savcılığa Suç Duyurusu
2016	146.388	4.876	61	391.149	5.090	30	356.427	4.109	11	893.964	14.075	102
2017**	147.503	4.503	64	335.235	4.118	21	323.049	3.757	15	805.787	12.378	100

*Toplam Denetim Sayısı, **ithalat ve ihracat denetimleri hariç** her türlü gıda piyasa denetimlerini kapsamaktadır. (yıllık kontrol planı, diğer programlar, rutin, takip, şikayet, ALO 174, numuneli ve numunesiz denetimler)

**2017 yılı verileri 01 Kasım 2017 tarihi sonu itibarıyla olan verileri kapsamaktadır.

GIDA İŞLETMELERİ SAYISI (01.11.2017 tarihi itibariyle)

Kayıt ve Onay kapsamında toplam 651.041 gıda işletmesi bulunmaktadır.	
Onay Kapsamındaki İşletme sayısı	Onay Almış İşletme Sayısı
Süt işleme Tesisi	2.122
Süt Toplama Merkezi	6.011
• Kırmızı	422
• Kanatlı	64
Et Parçalama ve İşleme Tesisi	1.872
Su Ürünleri	222
HYÜ(işlenmiş mesane, bağırsak ve işkembe işleyen işletmeler)	110
Yumurta ve Ürünleri	1.295
Toplam	12.118
Kayıt Kapsamındaki İşletmeler	Kayıt Almış İşletme Sayısı
Üretim Yeri	72.114
Satış Yeri	312.203
Toplu Tüketim Yeri	254.606
Toplam	638.923

YEM

TARIMSAL EKONOMİK GÖSTERGELER İÇİN VERİ FORMU

2017 YILI EKİM AYI YEM İŞLETMELERİ TABLOSU				
		Yem İşletme Tipi	İşletme Sayısı (Adet)	
		Karma Yem Üreten İşletmeler	Onaylı Karma Yem Fabrikası	320
	Kendi Yemini Yapan İşletmeler	109		
Onay	Yem Katkı ve Premiks Üreten İşletmeler		132	
	Kedi ve Köpek Maması Üreten İşletmeler		35	
	Rendering İşletmeleri		80	
	Yem Katkı ve Premiks Satış Yerleri		1.105	
	Toplam		1.781	
	Kayıt	Kayıtlı Üretim İşletmeleri	Kayıtlı Yem Fabrikası	192
Kendi Yemini Yapan İşletmeler			481	
Blok Mineral Yem (Yalama Taşı) Üreten İşletmeler			23	
Perakende Depolama ve Satış Arz Yerleri		11.508		
Toplam		12.204		
Genel Toplam			13.985	

KARMA YEM ÜRETİM MİKTARI (2002-2017 YILLARI) (Ton/Yıl)						
Yıllar	Sığır Besi Yemi	Sığır Süt Yemi	Etlık Piliç Yemi	Yumurta Yemi	Diğer Karma Yemler**	Genel Toplam
2002	898.944	1.535.418	790.814	89.836	2.300.141	5.615.153
2003	1.061.397	1.598.018	888.066	90.243	2.048.754	5.686.478
2004	1.373.824	2.002.974	1.082.036	12.251	2.434.485	6.905.570
2005	1.355.332	2.027.578	1.076.135	96.411	2.278.817	6.834.273
2006	1.717.011	2.361.194	914.985	106.339	2.367.552	7.467.081
2007	2.083.731	2.759.042	1.071.894	147.991	3.089.774	9.152.432
2008	1.883.970	2.948.616	2.886.173	695.373	1.149.169	9.563.301
2009	1.760.430	2.679.020	2.923.299	673.389	1.383.058	9.419.196
2010	2.169.487	3.466.422	3.453.846	820.753	1.257.022	11.167.530
2011	2.686.728	3.875.836	4.141.768	953.819	1.504.190	13.162.340
2012	2.881.354	4.365.168	4.224.111	1.058.733	1.959.173	14.488.539
2013	2.846.217	5.163.788	4.083.687	1.602.364	2.265.811	15.961.867
2014	3.386.565	5.621.664	3.979.945	2.480.547	2.534.895	18.003.616
2015	3.320.221	5.384.586	4.779.916	3.417.209	3.203.051	20.104.983
2016	3.827.073	5.840.262	4.566.237	2.958.232	3.210.048	20.401.852
2017*	3.127.825	4.236.707	3.394.967	2.214.910	2.372.530	15.346.939

*Ekim ayı sonu itibariyle GGBS'den derlenmiştir. Veri girişi devam etmektedir.

** Diğer Yemler: Küçükbaş yemleri, balık yemleri, at yemi, ev ve süs hayvanları yemleri, arı keki vb.

RİSK DEĞERLENDİRME FAALİYETLERİ

Gıda ve yem güvenilirliğini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyen konularda Bakanlığımızın çalışmalarını desteklemek ya da kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla tavsiye niteliğinde bilimsel görüş oluşturmak üzere 6 komisyon kurulmuş ve faaliyetlerine devam etmektedir.

Bunlar; Gıda Olarak Kullanılabilecek Bitkiler Komisyonu, Bulaşanlar Komisyonu, Yem Komisyonu, Biyolojik Tehlikeler Komisyonu, Bitki Sağlığı Komisyonu ve Belirli Gıda Bileşenleri, Beyanlar ve Yeni Gıdalar Komisyonudur.

1.Gıda Olarak Kullanılabilecek Bitkiler Komisyonu, takviye edici gıdalar ile gıda veya gıda bileşeni olarak kullanılmak istenen bitkilerin insan tüketimine uygunluklarına ilişkin değerlendirmeyi yapmak üzere; 9 komisyon üyesi ile 07.08.2012 tarih ve 2058 sayılı Makam Olur'u ile kurulmuştur.I. Dönem Çalışmalarını 07 Ağustos 2012-07 Ağustos 2015 tarihleri arasında gerçekleştirmiştir.

II. Dönem Gıda Olarak Kullanılabilecek Bitkiler Komisyonu 27.10.2015 tarih ve 1887 sayılı Makam Olur'u ile görevine başlamış olup, 11 üyesi bulunmaktadır.

2.Bulaşanlar Komisyonu, bulaşanların (mikotoksinler, ağır metaller, dioksinler, vb.) insan sağlığı ile ilgili riskleri ile gıdalarda ve yemlerde bulunabilecek maksimum limitlerini bilimsel çerçevede değerlendirerek bilimsel görüş oluşturmak, gerekli hallerde mevzuat çalışmaları için tavsiyelerde bulunmak üzere; 08 Şubat 2013 tarih ve 444 sayılı Makam Olur'u ile kurulan 11 üyesi bulunan Komisyonun 1. Dönem çalışmaları tamamlanmıştır.

II. Dönem Bulaşanlar Komisyonu 04.01.2017 tarih ve 10 sayılı Makam Olur'u ile görevine başlamıştır.

3.Yem Komisyonu, yem katkı maddelerinin onaylanması sürecinde bilimsel risk değerlendirme yapmak ve yeme ilişkin diğer konularda bilimsel görüş oluşturmak üzere; 25 Kasım 2015 tarih ve 2123 sayılı Makam Olur'u ile kurulan komisyonun 9 üyesi bulunmaktadır.

4.Biyolojik Tehlikeler Komisyonu, biyolojik tehlikelerin insan sağlığı ile ilgili risklerini değerlendirerek bilimsel görüşler oluşturmak, gıda kaynaklı mikrobiyal hastalıkların önüne geçilmesi için alınacak önlemlere ilişkin değerlendirmeler yapmak ve ülkemizde patojenlerden kaynaklanan mikrobiyolojik tehlikelere yönelik bilimsel çerçevede risk değerlendirme faaliyetlerinin yürütülmesinde aktif rol oynamak üzere 02 Haziran 2016 tarih ve 1052 sayılı Makam Olur'u ile kurulmuştur.

5. Bitki Sağlığı Komisyonu, bitki ve bitkisel ürünlerde zarara neden olan hastalık, zararlı ve yabancıotlardan kaynaklı riskleri bilimsel esaslara göre değerlendirilerek bilimsel görüş oluşturmak, Bitki koruma ürünlerinin fiziksel ve kimyasal özellikleri, çevresel risk değerlendirmesi, eko-toksik etkileri, kalıntıları gibi konularda bilimsel görüş oluşturmak üzere 16 Mart 2017 tarih ve 45346265-020-E.489890 sayılı Makam Olur'u ile kurulmuştur.

6. Belirli Gıda Bileşenleri, Beyanlar ve Yeni Gıdalar Komisyonu, gıdalarda yer alan sağlık beyanlarının bilimsel olarak doğrulanması; yeni gıdaların güvenilirliğinin değerlendirilmesi; bebek formülleri, devam formülleri, bebek ve küçük çocuk ek gıdalarında kullanılacak bileşenlerin güvenilirliğinin ve uygunluğunun değerlendirilmesi; gıdalara eklenebilecek besin ögesi kaynaklarının (vitamin ve mineral kaynakları vb.) ve diğer bileşenlerin (teknolojik amaçlar dışında eklenen maddeler) güvenilirliğinin değerlendirilmesi; vitamin ve minerallerin tolere edilebilir üst alım düzeylerinin belirlenmesi; belirli gıda bileşenlerinin alerjik reaksiyonlara veya intolerans reaksiyonlarına yol açma potansiyelinin değerlendirilmesi ve benzeri diğer konuların değerlendirilmesi amaçlarına yönelik olarak 28/04/2017 tarihli ve 45346265-020-E.901612 sayılı Makam Olur'u ile kurulmuştur.

Komisyon adı	Gerçekleştirilen Toplantı Sayısı					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Gıda Olarak Kullanılabilecek Bitkiler Komisyonu	5	12	11	8	11	9
Bulaşanlar Komisyonu	-	4	3	2	1	5
Yem Komisyonu	-	-	-	1	-	-
Biyolojik Tehlikeler Komisyonu	-	-	-	-	-	1
Bitki Sağlığı Komisyonu	-	-	-	-	-	3
Belirli Gıda Bileşenleri, Beyanlar ve Yeni Gıdalar Komisyonu	-	-	-	-	-	2